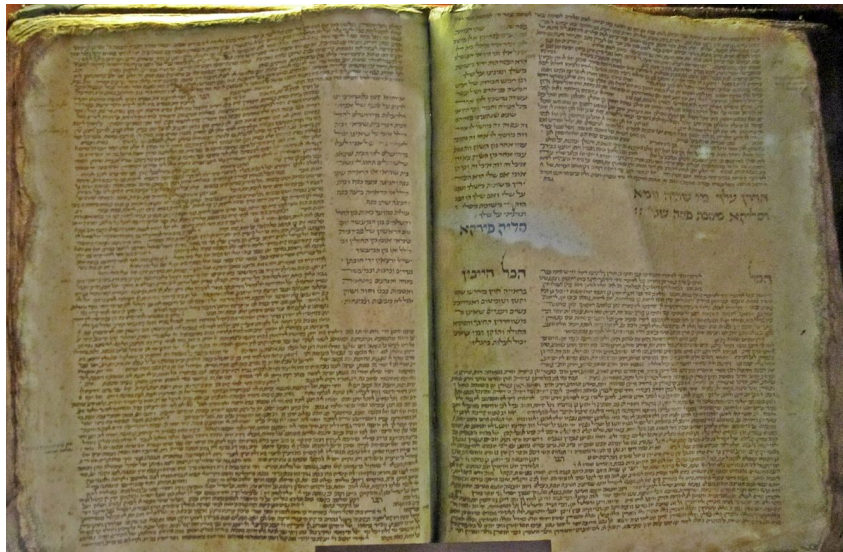

Llibres i música en temps de desassossec:

Talmud de Babilònia (França 1342). Manuscrit conservat a la Bayerische Staatsbibliothek de Munic, Cod. hebr. 95. Foto d'una exposició al Diaspora Museum, Tel Aviv Creative Commons

El Talmud i la màgia del (des)confinament

Quan els cristians traduïren al llatí grans parts del Talmud –el corpus post-bíblic més important del Judaisme que recull segles de saviesa rabínica– hi van incloure un passatge que aquests dies no em deixa de rondar pel cap. Es tracta d'un passatge del tractat *Bava Kama*, del llibre o ordre talmúdic *Nezikín*, és a dir “Danys”, que comença així:

«Els savis ensenyaren: si hi ha una plaga a la ciutat, una persona no hauria de caminar pel mig de la carretera, perquè l'Àngel de la mort camina pel mig del camí. Com que des del cel li han donat el permís per matar dins de la ciutat, va obertament pel centre de la carretera»

El que els traductors medievals, en la seva polèmica contra el judaisme, s'afanyaven a desqualificar com una reflexió màgica o supersticiosa, avui ens sembla a totes i a tots un consell molt assenyat; de fet, aquesta consigna tan simple de no sortir al mig del carrer i quedar-nos confinats a casa, que donaren els rabins fa quinze segles, és el que determina el nostre dia a dia des de fa setmanes. Ara bé, el fragment continua amb una altra idea:

«Per contra, si hi ha pau i tranquil·litat a la ciutat, no camineu pels costats de la carretera, ja que, com que l'Àngel de la mort no té permís per matar dins de la ciutat, s'amaga i camina pel costat de la carretera»

En el moment de la progressiva relaxació que estem iniciant, més que la primera part del fragment, és aquesta segona la que ens hauria de fer pensar. Com haurem d'encarar l'aparent tranquil·litat, quan sembli que tot s'hagi apaivagat i tornem a anar

pel mig del carrer? Una cosa que els rabins tenien molt clara, i que a la nostra part del món hem anat oblidant, és que *malach ha-mavet*, l'Àngel de la mort, no desapareix: s'amaga, però no deixa de ser-hi. Per tant, l'alternativa no és blanc o negre: estat d'alarma vs. estat de tranquil·litat; el que hi ha a la història de la humanitat són intervals entre crisis. I, per tant, el que hem de fer és caminar junts per a que aquests intervals siguin el més llargs possible.

Qui estigui interessat en el tema pot consultar l'enllaç https://ddd.uab.cat/pub/lilibres/2019/215917/taldisdurhigmidage_a2019c.pdf

Alexander Fidora (ICREA al Dpt. de Ciències de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana)
Bellaterra, a 18 de maig de 2020